

forekommer det mig ligefrem indlysende, at, naar det er politiske Hensyn, der have gjort en Estergivelse af Told og en Estergivelse af alle Bropenge uønskelig fra Regjeringens Standpunkt, saa maa Estergivelsen af Bropengene betragtes paa samme Maade, som Estergivelsen af Tolden, nemlig som en Stats sag (Hør!), og, naar det er en Stats sag, saa troer jeg ikke, at man kan paalægge Ronne Havnecommission imod dens Villie at bidrage særligt til disse Udgifter. Det er en Estergivelse, som maa træffe den danske Statskasse, ligesom alle andre Byrder, der have været en Følge af de Fjendtligheder og Venskabstjenester, der have været ydede Danmark i Krigsaarene. Jeg troer, at det er uden Exempel, at man har sagt til en juridisk eller privat Person: Du skal ogsaa tage Deel deri, enten Du vil eller ikke. Der er i Krigsaarene bragt mange og store Offer, men deres Betydning har netop ligget i Frivilligheden, og den sænker man her, og derfor skal man ikke kræve et saadant Offer. Den ærede Minister henvisste Ronne Havnecommission til Domstolene; jeg troer, at den Vel kunde være fundet, uden at han skulde have brugt den som et Argument imod Forslaget. Jeg troer, at Grundloven i dette Stykke er saa klar, at den end ikke af noget Ministerium vil blive fortolket saaledes, at man ikke skulde kunne søge det paagjældende Ministerium, naar man troede sin Ret tilfidsesat; men jeg troer ogsaa, at man ikke skal affærdige et Andragende, der i og for sig er billigt og retfærdigt, ved at sige: for en Proces derom.

Indenrigsministeren: Jeg behøver vel neppe at besvare den Paastand, at en Taxt ikke er til nogen Nytte, fordi det, som hidtil, forbliver Regjeringen forbeholdt i enkelte Tilfælde, navnlig ved Strændinger, hvor en meget stor Sum fremkommer som Indtægt for Havnen i Forhold til hvad der var opnaaet for den Vedkommende, da at kunne moderere den. En saadan Moderation er saa naturlig og saa billig, at jeg ikke troer, hvis det tillige er grundet i Praxis, at det behøver udtrykkeligt at hjemles ved Lov. Forøvrigt viser netop den ærede Tale's Foredrag, hvormeget vi ere inde paa Processens Gebeet; han talte nem-

lig om, at det Argument, jeg fremkom med, var ikke tidligere fremsat, og derfor havde Modparten ikke haft Leilighed til at imødegaae det. Jeg skal imidlertid dog fremhæve den Oplysning, at der i Acterne er henviist til en Forhandling i Statsraadet, og det er ganske rigtigt; under denne Forhandling i Statsraadet blev det netop oplyst, at det var Praxis, at det ansaaes som en naturlig Myndighed, Ministeriet maatte være i Besiddelse af, at kunne moderere Havneafgifterne, naar de i et enkelt Tilfælde bleve for høie i Forhold til Vedkommendes Nytte af Havnen. Naar jeg har henviist til Domstolene, saa er det paa ingen Maade, fordi man i Reglen skal affærdige Folk ved at henvise til Proces; men jeg har sagt, at, naar Spørgsmaalet her egentlig er det, om Ministeriet er besejret til at moderere Havneafgifterne ved sin Resolution, saa er det netop Noget, der hører under Domstolene at afgjøre, om en saadan Myndighed tilkommer Ministeriet, naar den bestrides af en Privat, eller her af en Commune, og jeg har nævnt dette, fordi jeg anseer det for meget uheldigt, naar man skyder sliige individuelle Sager, hvor man kan gøre sin Ret gjældende ved Domstolene, hvis man har den Ret, man siger at have, ind under Thingets Afgjørelse, og da understøtter sit Andragende ved en Henvisning til særegne Forhold, til politiske Hensyn, til Trang o. s. v. Det er det Slags Afgjørelse, jeg anseer for at være uheldig. Jeg skulde naturligvis ellers ikke opholde mig saa længe ved dette ubetydelige Forslag om 379 Rbd., men, skeer det først, at et saadant enkelt Spørgsmaal, som kunde have været afgjort af Domstolene, afgjøres af Rigsdagen, og bliver af de Billighedshensyn, der kunne foreligge, afgjort til Fordeel for den Enkelte, som er misfornøiet med Ministerens Afgjørelse; saa seer jeg ingen Ende paa de Andragender, der kunne indkomme (Hør!). Enhver, der er misfornøiet med Ministeriets Afgjørelse, vil da komme her og sige: Ministeriet har ikke været besejret til at afgjøre det, i alt Fald har det ikke været billigt. Der ere særegne offentlige Forhold og andre Forhold, som gjøre, at vi ikke skulle lide Tabet o. s. fr., og saa veed jeg sandeligen ikke, da der er hundrede og atter hundrede Sager, hvor